19/08/2019

98 година од упокојења краља Петра I Карађорђевића

Поводом 98 година од упокојења краља Петра I Карађорђевића, Његово Преосвештенство Епископ шумадијски г. Јован служио је 16. августа 2019. године свету архијерејску Литургију и парастос у цркви Светог Ђорђа на Опленцу.

Саслуживали су архијерејски намесници опленачки протојерej-ставрофор Миладин Михаиловић и младеновачки протојерej-ставрофор Жељко Ивковић, протојереји-ставрофори Драгољуб Ракић и Ђорђе Радишић, протојерej Јован Биберџић, протонамесници Слободан Радивојевић, Остоја Пешић и Никола Илић, јерej Обрад Видаковић, протођакон Иван Гашић и ђакон Стеван Илић.

Појали су *Српски православни појци* и хор *Опленац*. Чтецирали су г. Марко Нешић и г. Милан Михаиловић. Пред крај Литургије владика Јован је служио парастос краљу Петру I.

Венац на гроб краља Петра положили су принц Михаило Карађорђевић,

представници Владе, Војске Србије и локалне самоуправе.

Image not found or type unknown

Краљ Петар Први Карађорђевић рођен је као пето дете кнеза Александра и кнегиње Персиде (кћерке војводе Јеврема Ненадовића) на Петровдан, 11. јула 1844. године. Основну школу и гимназију завршио је у Београду, а даље школовање је наставио у Швајцарској у заводу Венел-Оливије у Женеви. По завршеном школовању септембра 1861. године кнежевић Петар се уписује у париски Колеж Сен Барб, а 1862. године у чувену војну академију у Сен-Сиру коју завршава 1864. године. У Паризу се бавио фотографијом и сликарством и усавршавао војничко и политичко образовање. Оно му је отворило видике идеја политичког либерализма, парламентаризма, демократије и њених институција. Почетком 1868. године, са свега 24 године, кнежевић Петар је у Бечу штампао свој превод књиге енглеског политичара и филозофа Џона Стјуарта Мила *О слободи*, са својим предговором, који ће касније постати његов политички програм.

После убиства кнеза Михајла у мају 1868. године, политички кругови блиски династији Обреновић прикључили су новом српском Уставу и одредбу којом се породици Карађорђевић забрањује повратак у отаџбину и одузима сва имовина.

Кнежевић Петар се придружио Легији странаца француске војске 1870. године, са њом је учествовао у рату између Француске и Пруске, због чега је одликован орденом Легије части. Године 1875. радио је на организовању и активно учествовао у босанско-херцеговачком устанку. После неуспеле Тополске буне 1877. године, водио је живу политичку активност.

У лето 1883. године на Цетињу се оженио кнегињом Љубицом – Зорком, најстаријом кћерком црногорског књаза Николе. У том браку рођено је петоро деце: кћерке Јелена и Милена (умрла као дете), и синови Ђорђе (одрекао се права наследства престола 1909.), Александар и Андрија (умро као дете). После краћег боравка у Паризу, породица Карађорђевић се преселила на Цетиње, где је остала следећих десет година. Због лошег материјалног положаја, кнежевић Петар је продао кућу у Паризу 1894. године и настанио се са породицом у Женеви. Његови контакти са људима из Србије, нарочито са вођом радикала Николом Пашићем, никада нису престајали.

Током 1897. гоине, кнежевић Петар одлази у Русију и бива примљен код цара Николаја II. Три године касније покушао је да се споразуме са краљем

Александром Обреновићем о признавању принчевске титуле и повраћају одузете имовине, али без успеха. Кнежевић Петар је још више појачао своју политичку активност за повратак у Србију. Године 1901. настојао је да ступи у ближе односе са Аустро-Угарском, нудећи јој свој политички програм.

У ноћи између 28. и 29. маја 1903. године официри завереници убили су краља Александра Обреновића и краљицу Драгу. Војска је на своју руку извела државни удар и прогласила кнежевића Петра Карађорђевића за краља Србије, што је својим избором потврдила Народна скупштина 15. јуна. После 45 година Карађорђево потомство поново долази на чело српске државе, чиме почиње нови период у њеном развоју. -Желим да будем прави уставни краљ Србије, рекао је краљ Петар I у свом прогласу током полагања заклетве.

Од самог почетка своје владавине, краљ Петар се суочио са озбиљним препрекама. Земља је била растрзана унутрашњом политичком борбом, а Аустро-Угарска, испрва наклоњена новом српском краљу, постала је убрзо отворени непријатељ Србије, нарочито после кризе изазване анексијом Босне и Херцеговине 1908. године.

Први балкански рат против Турске 1912. године и Други, против Бугарске, 1913. године окончани су тријумфом српске војске под врховном командом краља Петра I и ослобађањем Рашке области, Косова, Метохије и Македоније.

Услед сталних и тешких напора у Балканским ратовима, здравствено стање краља Петра I се погоршало и он је 24. јуна 1914. године пренео краљевска овлашћења на свог сина престолонаследника Александра. Месец дана касније, Аустро-Угарска је објавила рат Србији, чиме је започет Први светски рат. После величанствених победа на Церу и Колубари 1914. године, после уласка Немачке и Бугарске у рат 1915. године, српска војска била је принуђена на повлачење и напуштање земље. Албанска голгота оставила је великог трага на здравље остарелог Краља. Он је ипак доживео да дочека коначну победу и ослобођење Србије и стварање нове државе настале уједињењем Срба, Хрвата и Словенаца.

Умро је 16. августа 1921. године у Београду, а сахрањен је у својој задужбини на Опленцу. Због заслуга у Балканским ратовима и у Првом светском рату у српском народу остао је запамћен као Краљ Петар I Ослободилац.

Биографија краља Петра I је преузета са званичне презентације Краљевске породице Карађорђевић.

- Извор: Епархија шумадијска & spc.rs